

Namdalseid kommune
Årsberetning 2008

Innhold

1. FORORD	3
2. ØKONOMISK RESULTAT OG NØKKELTALL FRA REGNSKAPET	3
2.1 HOVEDOVERSIKT DRIFTSREGNSKAPET	3
2.2 RESULTATUTVIKLING 2001 - 2008	7
2.3 FELLESINNTektENE	8
2.4 RENTER OG AVDRAG, INNSKUDD OG LIKVIDITET	10
2.5 LÅNEGJELD	10
2.6 INVESTERINGSREGNSKAPET	11
3. LIKESTILLING	14
4. ØKONOMISK RESULTAT I DRIFTSENHETENE	14
5. UTVIKLINGEN FRAMOVER	16

1. Forord

Årsberetning for 2008 er endret betydelig i forhold til tidligere årsmeldinger. En har valgt å dele rapporteringen i to saker som fremmes for politisk behandling. Årsberetningen består hovedsakelig av den pliktige rapporteringen etter gjeldene lover og forskrifter med hensyn til økonomisk resultat. En fyldigere rapportering for tjenesteområdene vil bli fremmet i egen sak. Begrunnelsen for at en har valgt å dele rapporteringen i to er ønske om en tydeligere årsberetning i forhold til økonomisk rapportering samtidig som en ønsker å gi en god virksomhetsrapportering. Praktiske hensyn taler også for en slik deling.

Nøkkeltall for ressursbruk og tjenesteresultat rapporteres også gjennom KOSTRA. Nøkkeltall fra KOSTRA er tilgjengelig på et senere tidspunkt enn regnskapet. De supplerer årsberetningen og brukes som grunnlag for neste langtidsbudsjett.

2. Økonomisk resultat og nøkkeltall fra regnskapet

2.1 Hovedoversikt driftsregnskapet

I tusen kroner (negativt tall betyr inntekt eller overskudd og positivt tall utgift. Positivt avvik betyr merinntekt eller innsparing, og negativt avvik inntektssvikt eller merutgift)

Tekst	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Avvik
Økonomisk oversikt drift	2008	2008	2007	2008
Driftsinntekter				
Bruker betalinger	-4 505	-4 479	-4 389	26
Andre salgs- og leieinntekter	-11 852	-11 933	-12 095	-81
Overføringer med krav til motytelse	-23 423	-25 724	-18 545	-2 301
Rammetilskudd og inntektsutjevning	-52 105	-51 633	-49 645	472
Andre statlige overføringer	-1 216	-1 115	-954	101
Andre overføringer	-43	-29	-67	15
Inntekts – formueskatt	-22 526	-22 506	-22 013	20
Eiendomsskatt	-658	-658	-439	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-116 329	-118 077	-108 148	-1 748

Driftsutgifter

Lønnsutgifter	65 415	65 546	60 829	131
Sosiale utgifter	10 796	11 104	10 033	-07
Kjøp av varer og tj. som inngår i produksjonen	15 886	15 887	15 340	1
Kjøp av varer og tj. erstatter egenproduksjon	10 438	10 601	9 186	163
Overføringer	4 849	4 933	4 387	84
Avskrivninger	4 199	3 964	4 090	-235
Fordelte utgifter	-148	-164	-3	-16
Sum driftsutgifter	111 435	111 870	103 861	435

Brutto driftsresultat	-4 893	-6 207	-4 287	-1 314
------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Finansinntekter

Renteinntekter og utbytte	-1 651	-1 558	-1 005	93
Mottatte avdrag på utlån	-154	-65	-83	89
Sum eksterne finansinntekter	-1 805	-1 623	-1 088	182

Tekst	Regnskap 2008	Budsjett 2008	Regnskap 2007	Avvik 2008
--------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	-----------------------

Finansutgifter

Renteutgifter og låneomkostninger	4 727	4 813	3 594	86
Avdrag på lån	4 910	4 909	4 710	-1
Utlån	64	60	92	-4
Sum eksterne finansutgifter	9 701	9 782	8 396	81
Resultat av eksterne finanstransaksjoner	-7 896	-8 159	-7 308	263

Motpost avskrivninger	-4 199	-3 964	-4 090	-235
Netto driftsresultat	-1 196	-2 012	-1 069	-816

Interne finanstransaksjoner

Bruk av udisponert fra tidligere år	-124	-124	-2 962	0
Bruk av disposisjonsfond	-1 887	-1 939	-528	-52
Bruk av bundne fond	-801	-1 044	-706	-243
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	-2 812	-3 107	-4 195	-295

Overført til investeringsregnskapet	466	243	1 566	-223
Avsatt til dekning underskudd fra tidligere år	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	2 405	4 587	2 801	2 182
Avsatt til bundne fond	1 137	289	774	-848
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	4 009	5 119	5 140	1 110
Resultat etter interne finanstransaksjoner	0	0	-124	0

Regnskapsresultatet

Regnskapet viser et positivt netto driftsresultat på 1 196 tusen mot budsjettet 2 012 tusen, dvs et negativt avvik på 816 tusen. Når en korrigerer for midlertidige aktiviteter som finansieres over fond, er netto driftsresultat positivt med 860 tusen. For en detaljert oppstilling vises det til note 21 i regnskapet. Resultat etter interne finanstransaksjoner går ut i null. Dette må ses på bakgrunn av vedtak i kommunestyresak 90/08 der en vedtok å sette av midler på disposisjonsfond for å skaffe seg handlingsrom for planlagte aktiviteter.

Det ligger både positive og negative avvik bak resultatet og noen av de største kan nevnes og det er:

- Mindre momskompensasjon med 2 984 tusen fordi planlagte investeringer ikke er gjennomført.
- Merinntekt innen rammetilskudd og øvrige statstilskudd med 472 tusen grunnet økt skjønntilskudd og økt inntektsutjevning.
- Mindreforbruk innen barnehagedrifta med 385 tusen grunnet mindre ekstrahjelp, kjøp av tjenester og økt statstilskudd.
- Mindreforbruk innen voksenopplæring med 239 tusen grunnet mindre kjøp av tjenester fra andre kommuner.
- Mindreforbruk innen helsetjenesten med 284 tusen grunnet økt refusjon for konsultasjoner, økt refusjon fra staten og andre tilskudd.
- Merforbruk innen pleie og omsorg i institusjon med 305 tusen grunnet økte lønnskostnader, både fast og variabel.
- Merforbruk innen kjøkken og kantinedrifta med 246 tusen grunnet økte kostnader til kjøp av matvarer og redusert abonnementsinntekt fra salg av mat.
- Merinntekt grunnet økt vederlagsbetaling for fast opphold i institusjon med 110 tusen.
- Merforbruk innen driften av institusjonslokaler med 229 tusen grunnet høyere energikostnader og vedlikeholdskostnader enn budsjettet.

Driftsresultatet er svakere enn det som er nødvendig for å opprettholde en balansert økonomi på sikt. Regnskapet viser heller ingen resultatforbedring i forhold til budsjett, slik det har vært vanlig de senere årene. Dette er tydelige tegn på at innsparingsbehovet som er påpekt i gjeldende økonomiplan, er en realitet som det må settes betydelig fokus på. Det bør fortsatt være et mål å oppnå en større økonomisk buffer.

Dette bør skje ved en tydelig prioritering innen tjenestetilbudet, effektiv drift og en offensiv satsing innen regionsamarbeidet. Videre er det viktig at en utnytter de inntektsmulighetene en har innenfor gjeldende regelverk. Det betyr at ikke regulerte avgifter og egenbetaling i størst mulig grad bør være til selvkost og alle inntektsmuligheter, inkludert kommunal eiendomsskatt må vurderes både m.h.t. nivå og omfang.

Fellesinntektene

I løpet av året ble budsjettet for fellesinntektene justert opp med 648 tusen. Rammetilskuddet ble økt med 543 tusen og inntektsutjevningen som delvis kompenserer svikten i skatteinntektene med 1 318 tusen.

Anslaget på skatteinntektene ble redusert med 1 315 tusen grunnet prognoser for virkningen av finanskrisen. Dette viste seg å stemme forholdsvis bra og skatteinntekten ble 20 tusen over budsjett. Rammetilskudd og inntektsutjevningen ble 472 tusen høyere enn budsjett.

Lønnsområdet

Regnskapet viser en mindretgift i forhold til revidert budsjett på 131 tusen samlet for lønnsområdet inkludert sosiale kostnader. Utgiftene til fastlønn ble 139 tusen lavere enn budsjett pga tilfeldige vakanser. Det er en merutgift til vikarer ved sykdom og fødselspermisjon på 34 tusen og en mindretgift til overtid og annet midlertidig personell på 160 tusen.

Hovedposter, innsparing og merutgift i forhold til revidert budsjett, tusen kroner

	Innsparing	Merutgift
Fastlønnsutgifter	139	
Lønn til vikarer, sykdom og fødsel		34
Annen vikarlønn		5
Lønn ekstrahjelp og midlertidige engasjement	102	
Overtidslønn	58	
Annen lønn	64	
Godtgjørelse folkevalgte	40	
Sum	403	39

Samlede lønnsutgifter eks. pensjon og arbeidsgiveravgift viser en økning på 4 650 tusen fra 2007 til 2008, dvs. 7,7%. Årslønnsveksten fra 2007 til 2008 er sentralt beregnet til 6,34 % for kommunesektoren. Merutgiftene med året lønnsoppgjør er urovekkende høy for kommunen.

Til dekning av de ulike lønnsoppgjørene i 2008 ble det avsatt 2 585 tusen medregnet styrking på 600 tusen ved budsjettrevisjonene.

I 2008 var det sentralt hovedtariffoppgjør. De fleste ansatte befinner seg i kapittel 4 som får det meste av sin lønn fastsatt sentralt. Hovedoppgjøret fastsatte en pott til lokale forhandlinger. Disse forhandlingene ble gjennomført på høsten med samme virkningsdato som resten av oppgjøret, 01.05.

De årlige forhandlinger for ansatte med kun lokal lønnsfastsettelse (fagpersonell i kapittel 5 og ledere i kapittel 3) ble gjennomført med regulering hhv pr. 01.05. og 01.10.

Brutto lønnsutgift til sjukevikarer er 4 147 tusen Dette er 935 tusen mer enn i 2007 og representerer en økning på 29%. Netto utgift for vikarer ved sykdom og fødselspermisjon etter fradrag av trygderefusjon er på 656 tusen, noe som er 135 tusen høyere enn i 2007 og 34 tusen høyere enn revidert budsjett..

Andre inntekter og utgifter

Budsjettet for brukerbetalinger, andre salgs- og leieinntekter og overføringer med krav til motytelse ble justert opp med 5 026 tusen i løpet av året, hovedsakelig er dette momskompensasjon fra vedtatt økt investeringsaktivitet.

Regnskapet viser at driftsrelaterte inntekter ble 2 356 tusen under budsjett, noe som skyldes forsinket gjennomføring av investeringene.

Budsjettet for kjøp av varer og tjenester ble justert opp med 1 884 tusen i året. Regnskapet viser at utgiftene til kjøp av varer og tjenester ble 164 tusen lavere enn budsjett.

Avskrivninger

Alle varige driftsmidler avskrives ihht. retningslinjer i regnskapsforskriftene. I kommuneregnskapet utgiftsføres også avdrag på eksterne lån, og avskrivningskostnadene nøytraliseres derfor før endelig resultat framkommer.

Finansområdet

Mindreutgifter på finansområdet utgjør 263 tusen. Renteinntektene var 93 tusen høyere enn budsjettet og renteutgiftene var 86 tusen lavere enn budsjettet. Mottatte avdrag på utlån var 89 tusen høyere enn budsjettet. Avdragsbetalingen utgjør 4 910 tusen og er innefor det krav Kommuneloven stiller mht at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeld ikke skal overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler.

Interne finanstransaksjoner

Økt overføring til investeringsregnskapet med 223 tusen skyldes gjennomføring av tidligere vedtatte investeringer med tidligere budsjettet overføring. Redusert avsetning til disposisjonsfond med 2 182 tusen skyldes forsinket gjennomføring av investeringer og følgelig manglende refusjon av mva som er kilden for avsetningen.

Økt avsetning til bundne driftsfond med 848 tusen skyldes i hovedsak økte avsetninger til prosjektaktiviteter med øremerket finansiering. Det viktigste er kompetanseutvikling med 86 tusen, kunnskapsløftet i grunnskolen med 316 tusen, kvalifiseringsprogrammet og bistand til etablering av bolig med henholdsvis 156 tusen og 150 tusen. Avsetningene innen kultur og VAR-området er på henholdsvis 77 tusen og 75 tusen over budsjett.

Mindre bruk av bundne fond med 243 tusen skyldes i hovedsak mindre bruk til kulturprosjektet digitale fortellinger med 78 tusen grunnet forsinkelser i gjennomføringen. Mindre bruk innen næringsutvikling med 68 tusen og VAR-området med 104 tusen skyldes lavere aktivitet enn budsjettet.

Kommunen hadde ved årsskiftet et disposisjonsfond på 5 004 tusen, noe som er 493 tusen mer enn ved forrige årsskifte. Regnskapet er gjort opp i balanse..

Systemendringer.

Fra 2007 til 2008 ble beregningsmodellen for ”tilskuddsordning for ressurskrevende tjenester” lagt om. I korte trekk innebærer endringen en reduksjon av kommunens egenandel fra 30 til 15 %, over innslagspunktet. Kommunens egenandel blir på ca. 1,275 mill. + 15 % av overskytende. Endringen har imidlertid ikke hatt betydning for kommunen da en ikke har hatt brukere som har kommet over innslagspunktet.

For øvrig er det kun mindre systemendringer på inntektsområdet.

2.2 Resultatutvikling 2001 - 2008

(Beløp i tusen kroner)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Brutto korr. driftsresultat (korrigert for avskrivninger)	6561	7858	8 643	8 498	7 415	10 205	8 377	9 092
Korrigert for tilskudd til Næringsfond/NTE-fond	-540	0	0	-1 690		0	0	0
Korr. bruk av Næringsfond	1090	443	15	0	806	299	157	368
Korr. bto. driftsresultat	7111	8 301	8 658	6 808	8 221	10 504	8 534	9 460

Renteutgifter	-4 548	-4 407	-4 713	-4 039	-3 839	-3 147	-3 594	-4 727
Renteinntekter	1 491	1 278	1 519	582	465	637	1 005	1 651
Avdrag lån og utlån	-2 940	-3 420	-3 846	-3 658	-3 264	-3 609	-4 802	-4 974
Avdrag utlån	97	93	28	30	30	20	83	154
Korr. nto. driftsresultat	1 211	1 845	1 646	-277	1 613	4 405	1 226	1 564

Andel av bto. driftsres. som medgår til å finansiere netto renter og avdrag	83 %	78%	81%	104%	80%	58%	85,6%	83,5%
---	------	-----	-----	------	-----	-----	-------	-------

For en detaljert oversikt over fondsbruken vises det til note 21 i regnskap 2008.

Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren har anbefalt en resultatgrad på 3,0 –3,5% for at kommunen skal ha nødvendig handlingsrom og kunne bevare formuen. Kommunen har fortsatt liten handlefrihet, og er sårbar for uforutsette hendelser. Behovet for ressurser til å dekke tilleggsbevilgninger og andre uforutsette behov er fortsatt tilstede.

En må nevne at god budsjett disiplin, herunder kontroll på lønnskostnadene, og nødvendig prioritering er svært viktig for å oppnå tilfredsstillende resultat og derigjennom handlefrihet.

2.3 Fellesinntektene

Skatt på formue og inntekt i 2008

Det vises til hovedoversikten i kapittel 2.1.

Skatteinntekter (siste seks år)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Pr. innbygger i Namdalseid (kroner)	11 072	11 607	12 292	13 401	12 883	13 337
Pr. innbygger i landet (kroner)	16 793	17 797	19 658	21 588	21 759	22 754
I forhold til landsgjennomsnittet	65,9%	65,2%	62,5%	62,1%	59,2%	58,6%

Målt mot gjennomsnittlig skatteinngang pr. innbygger i landet, er Namdalseids andel gått noe ned de siste fem årene. Dette viser at Namdalseid ikke holder tritt med den relative skatteveksten som en registrer på landsbasis.

Løpende inntektsutjevning

Kommunen har gjennom første budsjettrevisjon 2008 justert opp inntektsutjevningen til aktuelt folketall pr. 1/1 08 med 1 106 tusen, og med ytterligere 212 tusen ved andre revisjon. Skatteveksten på landsbasis ble betydelig svakere i slutten av året enn prognosene viste tidlig på året. Statens politikk er at uventet skattesvikt ikke blir kompensert, på den annen side får en beholde merinntekter hvis skatteinngang blir høyere enn prognosert.

Tabellen nedenfor illustrerer forskjellen mellom vårt skattenivå i 2008 på 58,6% av landsgjennomsnittet (Namdalseid), og en kommune med samme folketall som ligger på landsgjennomsnittet i skatteinngang.

Skatt og inntektsutjevning totalt, og pr. innbygger

	Namdalseid	Landssnitt	Forskjell
Skatteinngang (tusen kroner)	23 184	39 137	15 953
Inntektsutjevning (tusen kroner)	12 504	-678	11 826
Sum (tusen kroner)	35 688	38 459	2 771
Skatt og inntektsutjevning pr. innbygger (kroner)	20 749	22 360	1 611

Fram til 2004 var det en utjevningsordning der kommuner som lå under 110 % av landsgjennomsnittet for skatt, fikk kompensert 90% av differansen.

F.o.m 2005 skjedde det en sterkere dreining mot skatt, der skattesterke kommuner favoriseres, og avstanden har blitt større mellom skattesterke og skattesvake kommuner. Hvis Namdalseid hadde hatt en skatteinngang på landsgjennomsnittet i 2008 med kr 22 360 pr. innbygger, ville det ha gitt 2,8 mill mer i fellesinntekter til kommunen. Statens intensjon med denne dreiningen, var at det skal stimulere kommunene til satsing på tiltak innen næringsutvikling og tiltak som gir økt bosetting.

Vedtatte endringer fra 2009 i inntektssystemet innebærer at kompensasjonsgraden for kommuner med skattenivå under landsgjennomsnittet vil bli noe styrket. Endringen skjer med en opptrapping over tre år.

Rammetilskudd

Tusen kroner (eksklusiv inntektsutjevning som er vurdert sammen med skatteinntektene)

	Regnskap 2008	Budsjett 2008	Avvik fra budsjett	Regnskap 2007
Rammetilskudd	39 600	39 270	330	37 620
Tilskudd investeringer omsorgsboliger	586	585	1	498
Tilskudd investering grunnskolereformen	478	478	0	388
Sum	40 664	40 333	331	38 506

I forhold til budsjett viser rammetilskuddet et positivt avvik på 330 tusen, tilskudd investeringer omsorgsboliger og tilskudd investering grunnskolereformen viser ingen avvik.

Skattedekningsgrad

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Skatteinntekter	17 381	18 363	19 919	20 647	21 357	23 096	22 013	22 526
Skatt på eiendom					0	214	439	658
Rammetilskudd	45 977	46 604	47 801	42 727	44 514	51 541	49 645	52 105
Skatt og rammetilskudd	63 358	64 967	67 720	63 374	65 871	74 851	72 097	75 289
Brutto driftsutgift	77 525	79 841	82 178	86 837	92 600	97 412	99 771	107 236
Skattedekningsgrad	22,4 %	23,0%	24,2%	23,7%	23,1%	23,9%	22,5%	21,6%
Skatt og rammetilskudd i forhold til brutto utgifter	81,7 %	81,4%	82,4	73,0%	71,1%	76,8%	72,3%	70,2%

Andelen av driftsutgiftene som har vært finansiert med skatteinntekt og rammetilskudd er forholdsvis stabil over tid. Fra 2000 og fram til 2003 var det en endring pga. det fireårige forsøket med øremerket tilskudd som rammetilskudd.

Vesentlige inntekter som for eksempel tilskudd til barnehage og psykiatri bokføres som aktivitetsbetinget sektortilskudd og satsing på næringsrelaterede tiltak er dekt ved fondsbruk. Fellesinntektenes andel av finansieringen framstår derfor som noe synkende.

2.4 Renter og avdrag, innskudd og likviditet

Av lånemassen på 94,6 mill. er 43,2% knyttet til fastrenteavtaler i området 3,78 – 5,71% Det er inngått rentebindinger på 3 og 5 år, samt flytende rente. Den flytende renta er knyttet delvis til 3 mnd-NIBOR og delvis p.t.-rente. Den flytende renta har vist store svingninger i 2008 grunnet de store urolighetene som har vært i internasjonal økonomi. Netto rentekostnad har et mindreforbruk på 179 tusen.

Utvikling i netto renteutgifter 2001 – 2008

År	Netto renteutgifter (tusen kroner)							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Renteutgifter	4 547	4 407	4 713	4 039	3 839	3 147	3 594	4 727
Renteinntekter	-1 484	-1 173	-1 519	-582	-465	-637	-1 005	-1 651
Netto renteutgifter	3 063	3 234	3 194	3 457	3 374	2 510	2 589	3 076

Rentevilkårene for kommunens lån pr. 31/12 08 er slik:

Kommunalbanken,	(22,8 mill)	3,78% pa (bundet til 1/1-09)
Kommunalbanken	(22,5 ")	3 mnd NIBOR
KLP	(16,7 ")	5,71% pa (bundet til juli 2013)
Husbanken	(1,0 ")	4,97% pa (bundet til 1/6- 12)
Kommunalbanken	(21,7 ")	p.t
Kommunalbanken	(9,5 ")	p.t

Kommunens likvide midler forvaltes av DnB NOR, som også de øvrige MNR-kommuner benytter. Innskuddsmidler er knyttet til NIBOR-1 mnd rente. I 2008 var den effektive renta 6,27%. Det er vanskelig å finne plasseringer som gir vesentlig meravkastninger uten at en kommer i konflikt med rammene for risiko som kommunen har vedtatt i økonomi- og finansreglement.

2.5 Lånegjeld

Kommunens lånegjeld har i 2008 økt med 4 303 tusen kroner. Lånegjelden som andel av brutto driftsinntekt gikk ned fra 83,5 % til 81,3 % .

Utvikling i lånegjeld 2001 – 2008 (ekskl. gjeld vedr. pensjonsforpliktelser)

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lånegjeld	72 292	88 439	90 318	86 335	83 596	85 711	90 329	94 632

Beregningsgrunnlag for selvkosttjenester

Beregningsgrunnlag for kapitalkostnader i selvkosttjenestene de fem siste år (i tusen kroner)

	2004	2005	2006	2007	2008
Vann og avløp	12 434	11 934	13 851	14 190	13 807
Omsorgsboligene 1997	8 910	8 640	8 370	8 100	7 830
Omsorgsbolig 2001	388	382	372	361	350
Omsorgsboligene 2003	13 319	12 916	12 514	12 111	11 708
Statland Alderspensionat	3 464	3 318	3 174	3 030	2 886
Trygdeboliger 1972	120	105	90	75	60
Trygdeboliger 1983	329	312	293	276	259
Sum som inngår i beregning av selvkost.tjenestene	38 964	37 607	38 664	37 516	36 900

En vesentlig del av lånemassen knytter seg til prosjekter som er selvfinansierende. Dette gjelder innenfor vann- og avløpsområdet og omsorgsboligene. Ovenfor er det inntatt en oversikt som viser beregningsgrunnlaget for kapitalkostnadene i selvkosttjenestene. Ved beregning av kalkulatoriske renter på VAR-området benyttes gjennomsnittrente for 3-årige statsobligasjoner med påslag av en prosent. Gjennomsnittsberegningen bidrar til å redusere de store svingninger på kapitalkostnadene. Rentesats for 2008 er 5,53%.

2.6 Investeringsregnskapet

Det var ingen større byggeprosjekter som ble ferdigstilt i 2008, men bygging av to boenheter for brukere med særlige behov er igangsatt. Samlet investering i bygg og anlegg utgjorde 7,2 mill mot 26,2 mill i revidert budsjett og 13,3 mill i opprinnelig budsjett. Aktiviteten var dermed vesentlig mindre enn forutsatt, selv om flere prosjekt er planlagt ferdigstilt seinere enn det året bevilgningen ble gitt. Flere prosjekt er forsinket. ENØK-tiltak i kommunale bygg, MPG i Namdalseid sentrum, grunnlagsinvesteringer på Statland, opprusting av kommunale veger og tiltak som understøtter privat boligbygging i sentrum er de største prosjektene.

Investeringene er finansiert med 73% eksterne lån, 5% ved overføring fra driftsregnskapet, 12 % fra fond, og 10% fra andre kilder.

Hovedtall fra investeringsregnskapet (tusen kroner)

	Regnskap 2008	%	Regnskap 2007	%
Investeringer bygg og anlegg	7 222	77,5	3 286	54,5
Utlån	925	9,9	735	12,2
Kjøp av aksjer, (herav innskudd KLP 243 tusen)	243	2,6	263	4,4
Avdrag på lån	325	3,5	644	10,6
Dekning av tidligere års prosjekt				
Avsatt til fond	599	6,4	1 106	18,3
Sum investeringer	9 314	100,0	6 033	100,0

Eksterne lån	6 756	72,54	3 195	52,9
Inntekter fra salg av anleggsmidler	330	3,54	33	0,5
Avdrag på utlån	702	7,54	530	8,8
Andre inntekter	49	0,53		
Sum ekstern finansiering av årets prosjekt	7 837	84,15	3 758	62,2
Inntekter nyanlegg				
Bruk av fond med mer	1 102	11,83	733	12,1
Overført fra driftsregnskapet	466	5,00	1 566	26,0
Udekket/udisponert	-91	-0,98	-23	-0,3
Sum finansiering	9 314	100,00	6 033	100,0

Følgende tiltak i investeringsbudsjettet fikk økte bevilgninger med i alt 4,5 mill:

	K-sak	dato	
Vangstunet barnehage, tillegg	121/07	19/12 07	100
MPG, tillegg	115/07	19/12 07	910
To biler VAR, tillegg	16/08	13/3 08	130
Kjøp av 157/2 (Sjøåsen)	24/08	17/4 08	145
Kulvert vannbåren varme helsetunet	30/08	8/5 08	216
Statland skole, Stjerten barnehage	44/08	12/6 08	1 600
PU, boliger, tillegg	43/08	12/6 08	1 380
Sum			4 481

Prosjekter som er ferdigstilt i 2008

Regnskap for prosjektene avlegges for kommunestyret som enkeltsaker. Dette skyldes bl.a. at tiltakene ofte gjennomføres over mer enn ett år, slik at avslutning av et prosjekt ikke korresponderer med regnskapsavslutningen.

Prosjekt som er avsluttet, (beløp i tusen kroner):

Prosjekt	Bevilgning		Bokført utgift	Udisp/Overskr.
	År	Beløp		
Badekar og badeløfter	2007	200	196	4
Pasientsignalsystem sykeheimen	2006	169	239	70
Elev PCer	2008	190	187	3
Egenkapitalinnskudd KLP	2008	243	243	0
VAR-området				
Vannanl. Øvre Langvika	2007	165	187	-22
Avløpsanl. Øvre Langvika	2007	120	183	-63
Bil til driftspersonell VAR	2007/08	230	219	11

Prosjekt som pågår eller er ferdig men hvor det ikke er avlagt regnskap*(beløp i tusen kroner):*

Prosjekt	Bevilgning		Bokført utgift	Udisp/Overskr.
	År	Beløp		
Strategisk IT-plan MNR, akkumulerte tall*	2004/08	1594	1440	154
Bygging av to omsorgsboliger	2006/08	5 484	3 320	2 164
Renovering Statland svømmehall	2008	5 000	65	4 935
Renovering Statland skole	2008	2 300	93	2 207
Takmontert heis institusjon	2008	125	172	47
Utskifting av kulvert for vannbåren varme Helsetunet	2008	270	250	20
Kartverk, Geovekstprosjektet	2007	400	226	174
Forprosjekt veg Djupvika - Langvika	2008	500	263	237
VAR-området				

Prosjekter med forsinket oppstart/fullføring*(beløp i tusen kroner):*

Prosjekt	Bevilgning		Bokført utgift	Udisponert
	År	Beløp		
Stimulering til boligbygging i sentrum	2008	600	26	574
Byggelån Musikkhallen	2007	1 100	500	600
Inventar og utstyr				
Oppgradering læremidler Statland skole	2008	125	44	81
VAR-området				
Renovering vannbehandlingsanlegg	2008	570	0	570
Utbygging Statland vannverk	2008	300	0	300
Avløpsledning og pumpestasjon Statland	2008	800	0	800
Bygningsmessige tiltak				
Sprinkleranlegg, Alderspensjonatet	2007	375	0	375
Brannalarmanlegg trygdeboliger	2007	140	0	140
Renovering Statland Skole	2007	800	29	771
ENØK-tiltak kommunale bygg	2007/08	3 200	213	2 987
Samferdsel				
MPG Namdalseid sentrum	2008	3 000	805	2 195
Opprusting kommunale veger	2007/08	1 000	0	1 000

3. Likestilling

Likestilling er et prioritert område i arbeidsgiverpolitikken. Kommunen har klare regler og rutiner for bl.a. tilrettelegging, tilsetting og representasjon som ivaretar likestilling. Det er ikke rapportert avvik fra kommunenes aktivitetsplikt som arbeidsgiver når det gjelder tiltak for likestilling.

Fordeling av stillingsstørrelse for fast ansatte kvinner og menn i Namdalseid kommune (brannmannskap ikke medregnet)

	Kvinner	Menn
Antall faste ansatte	140	37
Antall faste ansatte med deltidsstilling	102	9
Enhetsledere	6	3
Administrative ledere	5	1

En stor andel av kommunens årsverk utføres av kvinner. Helse- og sosial, pleie- og omsorg og barnehage og i noen grad skole er arbeidsområder med stor overvekt av kvinnelige arbeidstakere. Langt flere kvinner enn menn arbeider deltid. En kartlegging våren 2008 viste at 71 % av de deltidsansatte ønsket større stilling.

Gjennomsnittslønn for kvinner og menn 2006 - 2008, utenom tilleggslønn

År	Gjennomsnittslønn ansatte	Gjennomsnittslønn kvinner	Gjennomsnittslønn menn
2006	314 710	303 745	350 573
2007	324 317	313 500	364 183
2008	344 252	334 800	374 200

Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn har minket fra 2007 til 2008. Dette kan bl.a. ha sammenheng med profilen i tariffoppgjøret.

4. Økonomisk resultat i driftsenhetene

I løpet av året ble alle driftsenhetene tilført budsjettressurser fra sentraladministrasjonens budsjett for å dekke merutgifter pga lønnsoppgjør og kompetansetiltak. Følgende oppstilling redegjør for reelle endringer av rammene for drift vedtatt av kommunestyret, og reelle avvik mellom regnskap og justert driftsbudsjett i 2008. VAR-området og finansielle forhold knyttet til bruk og avsetning til fond er holdt utenfor.

Resultat, budsjett og avvik – netto driftsutgift for driftsenhetene, (tall i tusen kroner)

Driftsenhet/ funksjon	Resultat			Avvik 2008	
	Regnskap 2008	Revidert Budsjett	Regnskap 2007	Merforbruk	Mindreforbruk
Namdalseid skole	11 441	11 647	11 256		206
Statland skole, Stjerten barnehage	5 081	5 168	4 772		87
Vangstunet barnehage	2 938	2 991	2 584		53
Kultur og service	2 534	2 651	2 519		117
Helse og sosial*	5 737	5 887	6 013		151
Sosialtjenesten*	1 073	1 034	0	40	
Omsorg Namdalseid	21 590	21 095	20 068	494	
Omsorg Statland	3 138	3 204	3 144		66
Kjøkken og vaskeri	2 249	2 037	1 601	212	
Eiendom og teknisk, ekskl. VAR	6 396	6 126	5 448	270	
Sum	62 177	61 840	57 405	1 016	680

* Helse og sosialtjenesten ble delt i forbindelse med etableringen av lokalt NAV-kontor i 2008. Helsefunksjonen inneholder således også sosialfunksjon i 1. halvår.

Rammene til driftsenhetene ble økt med netto 353 tusen gjennom politiske justeringer av budsjettet. Tilleggsbevilgninger utgjorde 1 059 tusen og budsjettreduksjoner 706 tusen.

De viktigste tilleggsbevilgningene gjaldt:

- Endringer i vederlagsberegningen for salg av kost, vaskeritjenester og trykksalarm som utgjør 300 tusen inkludert tilbakebetaling av for mye innkrevd i 2007. Dette representerte i hovedsak tilleggsutgiften for kjøkken og vaskeri.
- Forventet svikt i vederlagsbetalingen for institusjonsplass med 125 tusen pga tilfeldige endringer i pasientgrunnet
- Behov for økt bemanning i skolen på Statland og færre barn i barnehagen som gir en svikt i inntektene
- Økt bemanning i Vangstunet knyttet til flere barn under tre år og barn med spesielle behov
- Økt behov ved helsetjenesten knyttet til kostnader med innleie av lege og kjøp av medisinsk forbruksmateriell og utstyr.
- Økte energikostnader med 184 tusen, økte brøytekostnader med 84 tusen, økte kostnader variabel lønn og eiendomsavgifter med henholdsvis 123 tusen og 64 tusen, og svikt i husleieinntektene og inntekter fra maskinparken med henholdsvis 115 tusen og 35 tusen.

De viktigste budsjettreduksjonene gjaldt:

- Redusert utgift i kulturskolen pga høg aktivitet
- Økt egenbetaling i barnehagene
- Tilfeldige vakanser ved flere av enhetene og lavere lønnsnivå enn budsjettet i skolen.
- Økt vederlagsbetaling grunnet tidligere svikt i innkreving gir en innsparing på 100 tusen.
- Reduksjon i lønnsutgifter pga vakanser som er løst uten innleie gir en samlet innsparing på 278 tusen
- Redusert etterspørsel etter hjemmetjenester gir en netto innsparing på 72 tusen

Endringer i rammene pga lønnsvekst, pensjonssatser, vikarutgifter i forbindelse med sykdom og svangerskap, kompetansetiltak og trygderefusjoner er ivaretatt gjennom justeringer mot sentraladministrasjonens budsjettposter for dette. Slike endringer påvirker normalt ikke den reelle rammen for aktivitet, og er dermed ikke gjenstand for politisk behandling.

Regnskapet viser et samlet merforbruk på 337 tusen. Alle enheter unntatt Sosialtjenesten, Omsorg Namdalseid, Kjøkken og vaskeri og Eiendom og teknisk har holdt seg innenfor budsjettet. Hovedinntrykket er at de fleste driftsenhetene har god økonomistyring.

Innsparinger utgjør 680 tusen. De viktigste innsparingene skyldes:

- Innsparing i Namdalseid skole skyldes i hovedsak lavere lønns- og personalkostnader enn budsjettet.
- Lavere personalkostnader enn budsjettet på kulturkontoret er hovedårsaken til innsparing innen Kultur og service på 117 tusen.
- Økte inntekter på legekantoret fra refusjoner er hovedårsaken til innsparingen på 151 tusen innen helsetjenesten.

Budsjettoverskridelsene utgjør 1 016 tusen og skyldes:

- Høyere driftsutgifter innen institusjonsdrifta ved Omsorg Namdalseid resulterte i et merforbruk på 301 tusen.
- Hjemmesykepleien ved Omsorg Namdalseid har et merforbruk, hovedsakelig til variable lønnskostnader med 99 tusen.
- Merforbruket i Kjøkken og vaskeri skyldes svikt i abonnementsinntektene og økte kostnader til innkjøp av matvarer.
- Budsjettoverskridelsen på 270 tusen ved Eiendom og teknisk kan tilskrives merutgifter til eiendomsdrift. Merforbruk til drift og vedlikehold på Helsetunet med 222 tusen, Namdalseid skole med 42 tusen og Statland skole med 34 tusen.

5. Utviklingen framover

Endringer i befolkningen vil etter hvert kreve tilpasning av tjenestene

Det forventes at trenden med en liten nedgang i folketallet fortsetter enda noen år før det stabiliseres. Elevtallet i grunnskolen går ned og eldrebølgen har flatet ut og på sikt vil aldersgruppene med størst pleie- og omsorgsbehov reduseres betydelig. På lang sikt skjer en vekst i gruppen yngre eldre som gir en ny eldrebølge etter 2025. I en relativt lang periode vil dermed denne gruppen trolig etterspørre andre kvaliteter ved lokalsamfunnet enn tradisjonell pleie- og omsorg.

I forhold til investeringer, er det viktig å prioritere fremtidsrettede tiltak som kan treffe behovene på en god måte og gi effekter på tilflytting og bosetting. Dette berører både grunnskolene, helsetjenestene, eldreomsorgen, boligtilbudet og idretts- og kulturtilbudet. Dette er ambisiøse satsinger og vil utfordre organisasjonen kraftig på gjennomføring. For å lykkes vil det være nødvendig å ha fokus på de prioriterte satsingene. Dette vil også legge begrensninger på mulighetene til å prioritere mindre viktige oppgaver ad hoc.

Gode beslutningsprosesser basert på engasjerte folkevalgte er nødvendig for å oppnå gode prioriteringer, omforente løsninger og legitimitet for de valg som tas.

Nytt inntektssystem for kommunene

Regjeringen fremmet i kommuneproposisjonen 2009 forslag til endringer i inntektssystemet for kommunene. Endringer i inntektssystemet gir fra 2009 vesentlig bedre rammebetingelser fra staten. Målsettingen med endringene er å få en jevnere fordeling og større forutsigbarhet når det gjelder kommunenes inntekter. Elementer i det nye inntektssystemet for kommunene er redusert skatteandel, økt grad av inntektsutjevning av skatteinntekter, avvikling av den kommunale selskapsskatten, omlegging av distriktpolitiske tilskudd, et nytt inntektsgarantitilskudd.

Som et ledd i regional- og distriktpolitikken ønsker regjeringen at kommuner i Nord-Norge skal sikres muligheter til å gi et bedre tjenestetilbud enn kommuner ellers i landet. Kommuner i Nord-Norge får derfor et eget tilskudd. Fra 2009 får Namdalen tilskudd etter samme sats som Nordland, siden de bl.a. sliter med fraflytting, og i stor grad har de samme utfordringene som kommuner sør i Nordland. Tilskuddet utgjør for Namdalseid 2,6 mill i 2009.

Regjeringen signaliserer en videre vekst, men ikke så sterk som den ekstraordinære veksten grunnet omleggingen av regiontilskuddet i 2009. Det må imidlertid forventes at veksten vil være knyttet til nye oppgaver og utgifter som kommunen ikke har i dag.

Nye kostnadsnøkler for kommunene vil bli lagt fram i kommuneproposisjonen 2011. Da vil hovedtyngden av tilskudd til barnehager bli innlemmet i inntektssystemet, og en ny samlet kostnadsnøkkel presenteres.

Momskompensasjonsordningen

Det er vedtatt en endring av ordningen som innebærer at momskompensasjon som genereres fra investeringer ikke tas inn i driftsregnskapet som en driftsinntekt, men går inn i investeringsregnskapet. Ordningen er innført som en overgangsordning hvor endringen gradvis innarbeides over fem år fra og med 2010, der det legges stadig sterkere føringer på hvordan momsrefusjonen fra investeringer kan disponeres.

Endringen vil ikke påvirke kommunesektorens samlede inntekter, men vil sette noe sterkere grenser på bruken av inntektene. For Namdalseid kommune vil ikke dette innebære store utfordringer da dette er en praksis en allerede bruker. Momskompensasjon fra investeringer er blitt overført investeringsregnskapet og har gått inn som kommunens egenfinansiering med 20 %.

Økonomisk utgangspunkt – økt handlingsrom og større usikkerhet

Endringene i inntektssystemet gir økt handlingsrom og en rekke nye tiltak kan gjennomføres. Økonomiplan svarer på statens forventninger til økt innsats på nasjonalt prioriterte områder, dvs omsorg og oppvekst. Det er dessuten planlagt en betydelig satsing på næringsutvikling, kultur/ idrett og nærmiljøtiltak som kan gi positiv virkning for Namdalseid som bosted. Dette samsvarer i hovedsak med ønskede lokale prioriteringer som kommunestyret tidligere har gitt signal om, og omfatter både driftsmessige satsinger og store investeringer.

På lengre sikt er det nødvendig at kommunestyret skaffer seg økt handlingsrom gjennom fortsatt effektivisering av kommunen med omstilling, tilpasning, prioritering og god utnyttning av inntektsmulighetene, herunder en vurdering av generell eiendomsskatt. Kommunen bruker en stor andel av disposisjonsfondet for å finansiere det økonomiske opplegget . Det er derfor

behov for relativt store avsetninger først i perioden for å gjenopprette nødvendige reserver (1,5 -2,0 mill).

Kommunestyret har vedtatt følgende mål for økonomisk situasjon i 2012 i sak 62/08:

- netto driftsresultat minimum 2,5 %
- brutto lånegjeld inntil 80 % av brutto driftsinntekt, eller brutto lånegjeld utenom selvkost mindre enn 50 % av brutto driftsinntekt
- egenfinansiering av investeringer minimum 20 %
- disposisjonsfond for uforutsette utgifter minimum 5 % av brutto driftsinntekt.

Konjunktorendringene skaper usikkerhet rundt nasjonaløkonomien, og dermed rammevilkårene for kommunesektoren i planperioden. Økonomiplanen forholder seg til rammevilkårene som regjeringen har presentert gjennom sine plandokument. Eventuelle endringer i forutsetningene nasjonalt, vil også påvirke lokale rammevilkår.

Den generelle samfunnsutviklingen og innbyggernes forventninger og krav til kommunale tjenester vil utfordre organisasjonen betydelig med hensyn til å inneha nødvendig kompetanse, særlig innen skole og helse. Løsningen på utfordringen vil først og fremst være å utvikle regionsamarbeidet slik at behovet kan dekkes innen det interkommunale samarbeidet. Alternativet vil være en annen administrativ inndeling eller at ansvaret for å tilby denne kompetansen tillegges et annet administrativt nivå.

Videre ser en at det er en utfordring å rekruttere godt kvalifiser personell til stillinger hvor det er betydelig innslag av deltidsstillinger og turnusarbeid.